

κύφων

Δευτέρα, 11 Μαρτίου 2013

5:30 πμ

Σημασία:

- Εργαλείο βασανισμού για την ακινητοποίηση άτομου σε σκυμμένη στάση και σε δημόσια θέα για τιμωρία, εξευτελισμό και διαπόμπευση

Κύφωνες : Ξύλα ἤσαν ἐπιτιθέμενα εἰς τοὺς τένοντας τῶν καταδίκων, ἵνα μὴ εὖρωσιν ἀνακύψαι. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ

Ἔτι τὺμπανα καὶ κύφωνες, οὐκ ἀρήξετε ;

Κύφων δέ ἐστι δεσμὸς ξύλινος, ὃν οἱ μὲν κλοιὸν, οἱ δὲ ἑκαλιὸν ὀνομάζουσιν. Ἐνθεν καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος κύφων. Ἐτάσσεται καὶ ἐπὶ πάντων δυσχερῶν καὶ ὀλεθρίων. Καὶ ἡ κτύφωσις ἐπὶ τῶν τιμωριῶν. Ἀρχιλόχος δὲ ἔαντι τοῦ κακοῦ καὶ ὀλέθριου. Ἐἴρηται κύφων παρὰ τὸ ἀναγκάζειν τοὺς δεσμίους κύφειν.

Ἐὰν δέ τις θρασυόμενος τὰ ἐκ τοῦ νόμου παρ' οὐδὲν ποιήσεται, ἠδεδέσθω ἐν κύφωνι πρὸς τῷ ἀρχεῖφ ἡμερῶν εἴκοσι, ἐπιρρεόμενος μέλιτι γυμνός, καὶ ὀγάλακτι, ἵνα ἡ μελίτταις καὶ μυῖαις δεῖπνον. Τοῦ δὲ χρόνου διελθόντος, ῥκατὰ κρημῶν ἀθεῖσθαι, στολὴν γυναικείαν περιβαλόντας.

9209.2251 [22]

κύφων, ωνος,

ὁ, (από το [κυφός](#)) στραβό ξύλο, λυγισμένα ζυγὸ του αρότρου, Θέογνις.1201: κύφωνες, οἱ, two bars in the frame of a chariot, Poll.1.143.

II. pillory, ἐν τῷ κύφωνι αὐχένα ἔχειν Κρατίνος.115, πβλ. Ἀριστοφάνους Πλούτος .476, 606; δεθῆναι ἐν τῷ κύφωνι . Ἀριστοτέλους Πολιτικά1306b2; μαστιγοῦσθω ἐν τῷ κύφωνι. OGI483.177 (Pergam.).

2. αὐτός που τιμωρεῖται στον κυφωνα, ο καμπούρης, ο αχρείος, Archil.178, Luc.Pseudol.17.

III. part of a woman's dress, Posidipp.44.

IV. Archit., curved beam, IG42(1).102.224, al. (Epid., iv B.C.). V. part of a water-wheel, PLond.3.1177.213 (ii A.D.).Σουδα

κυφός, ή, όν,

Επιθετο από το κύπτω, κέκυφα.

Σκύβω μπροστά περιστασιακά ή μονιμα, είμαι καμπούρης.

ὄς δὴ γῆραι κ. ἔην καὶ μυρία ἤδη Od.2.16; Κυφός ἀνὴρ, πρεσβύτης, Ar.Ach. 703, Pl.266;

σφόνδυλοι ἔλκονται ἐς τὸ κυφόν, οἱ σπόνδυλοι τῆς σπονδυλικῆς στήλης τεινοῦν νὰ καμπτοῦνται, Hr.Art.41; τρίγλαι κυφαί Epich.64; Συχνό για τις γαρίδες λόγω σχήματος Eub.111, Matro Conv.64, AP5.184 (Ascler.); τῶν καρίδων αἱ κυφαί Arist.HA525b1, cf.549b12; of birds, Id.IA710b18; also ὑπὸ κυφόν ἄροτρον IG14.2012.14 (Sulp. Max.); cf.

κύφων I. II.κύπελο, Ath.11.482e.

Συνωνυμα

2. pl., rollers for moving heavy loads, A.R.1.375sq., Orph. A.270: sg., Phryn.PSp.124B.
3. arm of a balance, Arist.Mech. 849b36; arm of the Danish steelyard, ib.853b25.

- Κλοιός
 - Βλ. λημμα

Συγγενικά

- Patibulum

patibolo = *lat. PATIBULUM* dalla base di *PATEO* *sto aperto* (v. *Patente*) e terminazione *-BULUM* [come in *vestibulum conciliabulum* ecc.] indicante mezzo o strumento.

Strumento di tortura presso i Romani destinato per gli schiavi colpevoli e pei malfattori, fatto con due corni aperti a mo'di forca, ossia come la lettera greca Υ, ma differente dalla croce, che era simile a una Τ. In mezzo ai due rami si chiudeva il collo e all'estremità si legavano o inchiodavano le mani del reo, il quale così moriva flagellato, ovvero condotto al luogo del supplizio e sospeso a un palo: dimodoché il « patibulum », quando era fermato al palo, formava la sbarra trasversale della croce.

Strumento atto ad inferire la morte ai malfattori, per esecuzione della giustizia.

Deriv. *Patibolare*.

Screen clipping taken: 18/1/2013 7:17 μμ

Στο patibulum, μια ξυλινη τραβέρσα από χοντρο καδρόνι, δενονταν τα χέρια του καταδίκου και αυτος περιήγετο μεχρι το σημειου της σταυρωσης. Εκει περιμενε ο μόνιμος καθετος πασσαλος (ο σταυρος).

Το patibulum ηταν κυφων αφου αναγκαζε τους δεσμίους κύφειν (να σκυβουν) όχι λόγω σήματος αλλά λόγω βάρους.

χίλος δὲ ἔστι τῶν κακῶν καὶ ὀλέθριος. Ἐπιρρηται
κίτων παρὰ τὸ ἀναγκάζειν τοὺς δεσμίους κύφειν.
παρὰ τὸ ἀναγκάζειν τοὺς δεσμίους κύφειν.

Εγκυκλοπαιδικά

Ένα άλλο όργανο βασανισμού στην κλασσική αρχαιότητα ήταν ό κύφων ή νάρθηξ, είδος ξύλινου ζυγού, χοντρήσ ζεύλας ή πλατειάς σανίδας μέ άνοιγμα, πού εφαρμοζόταν στον τράχηλο και ανάγκαζε τόν κρατούμενο νά καμπουριάζει. Από αυτό και ή ονομασία του. Συνήθως χρησιμοποιούσαν τόν κύφωνα γιά ατιμωτική έκθεση τού κρατουμένου στήν αγορά". Ο διαπομπευόμενος, κυρίως γιά αγορανομικές παραβάσεις, μετά τήν περιαγωγή του στους δρόμους, αφηνόταν σέ κάποιο κεντρικό δημόσιο χώρο στους όνειδισμούς τών διαβατών και τήν κακομεταχείριση.

154.88

Ο κύφων με το πλατύ περιγείσωμα, σαν οριζόντιο κολλάρο , γύρω από τό λαιμό, εμπόδιζε τά χέρια νά φτάνουν στή κεφάλι γιά νά απομακρύνουν τά έντομα. Ένα άπό τά βασανιστήρια πού απαιτούσαν κύφωνα ήταν ή επάλειψη τού προσώπου ή καί ολόκληρου τού σώματος μέ μέλι και γάλα - στή δεύτερη περίπτωση έδεναν τά χέρια τού κρατουμένου πίσω - και ή εγκατάλειψη τού θύματος στις σφήκες καί τίς

μύγες. Ήταν ή ελληνική παραλλαγή τοῦ φριχτοῦ περσικοῦ βασανιστηρίου πού ονομαζόταν «σκάφευσις» ή «σκαφεύειν». Μέ αυτή τή μέθοδο θανάτωσε ό Αρταξέρξης τόν Μιθριδάτη -«αποθανεῖν σκαφευθέντα».

154.89

Παράγωγα

Κυφός είναι ο καμπούρης

Κυφω σημαίνει κυπτω δηλ σκυβω από το κυπτω το κυπτάζω και μετά κυττάζω = βλέπω παρατηρώ γιατί οποιοσ θερει να παρατηρησει κατι σκύβει. Η ΦΡ κυττα να δεις που φαινεται να παλλιλογει εξηγειται σκυψε να δεις να παρατηρησεις. Αυτος που σκύβει είναι ο κύφων ή κύπτων.

Γραμματοκύφων είναι ο νοτάριος, ο συμβολαιογράφος (αυτος που σκυβει πανω στα γραμμενα)

Rhetores Graeci, ΜΑΞΙΜΟΣ ΠΛΑΝΟΥΔΗΣ - ΣΧΟΛΙΑ Τόμος 5 - Christian Walz

Επώνυμα

Κυφωνίδης : Θεόδωρος Κυφωνίδης, Οικονομολόγος

Προκειται για Εξελληνισμό του Τουρκικου Καμπούρογλους

Πβλ. Δημ. Καμπούρογλους - Ο Αναδρομάρης της Αττικής

Ξενόγλωσσα

Ιταλικά:

Αγγλικά:

pillory, knave, fetter, shackle

Γαλλικά:

forches « fourches, potences » (Raschi, Gl., éd. A. Darmesteter et D. S. Blondheim, t. 1, p. 70); ca 1140

furches « gibet » (G. Gaimar, Hist. des anglais, éd. A. Bell, 5807); 1160-74 forches agric. (Wace, Rou, éd.

A. J. Holden, II, 3540). Du lat. class. furca « fourche, bois fourchu », « instrument de supplice ».

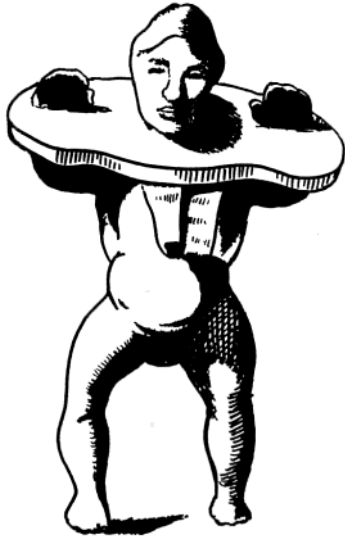
Ρητορικ. οὐσ. ἄρσ. Κύφων, στροφεῖον, μηχανή καταδίκης στρεφομένη ὅπως φανῆ πανταχοῦ ἢ πανταχόθεν ὁ κατάδικος. Mettre, attacher au—, (κατα)στηλιτεῖω, στηλοκοπῶ, (ἐκ)θεατρίζω, παραδειγματίζω τινά. Être mis, ou exposé sur la place au—, attaché au carc. n, δεθῆναι ἐν ἀγορᾷ ἐν τῷ κύφωνι (Ἄρισ.) On mettait les banqueroutiers au—, ἐστηλίτευον, ἐθεάτριζόν (ποτε) τοὺς χρεωκόπους. Τρπ. Les malversations de cet homme l'ont mis pour jamais au — de l'opinion publique, αἱ καταχρήσεις, (αἱ διαφορήσεις, διαρπαγαί) τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἐδυσφήμησαν αὐτόν διὰ παντός ὡς πρὸς τὸ δημόσιον, τὸ κοινόν.

Εικόνες

1. Σύνθετος αρχαίος κύφων

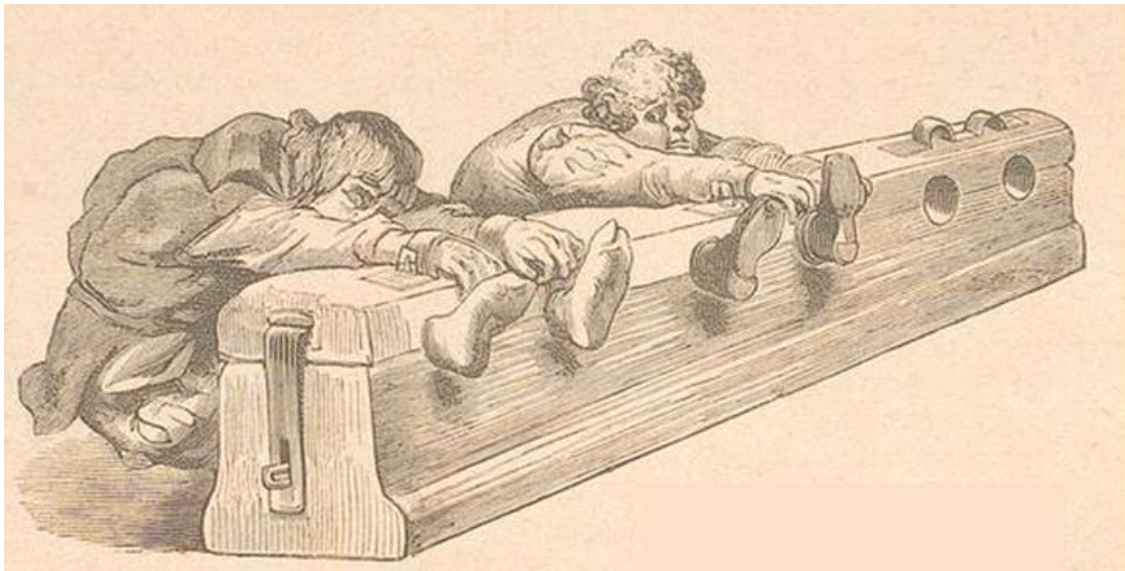

2. Φορητός Κύφων

3. Μεσαιωνικός μαζικός κύφων με ποδοκάκη

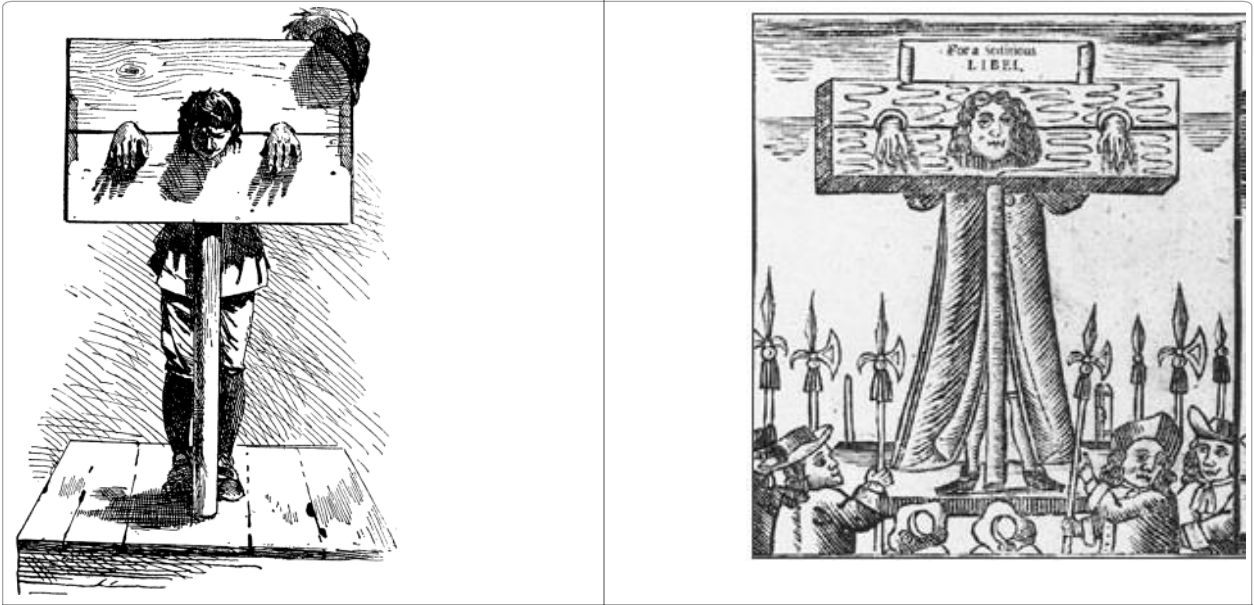
Χερια ποδια στη γραμμη κι ο Μανώλης στο σκαμνι (εδώλιο κατηγορουμενου)

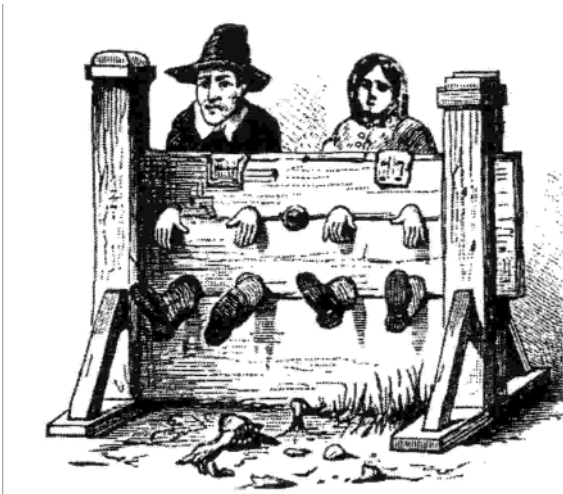

Francisco De Goya (1746-1828, Spain)

όρθιος κύφων

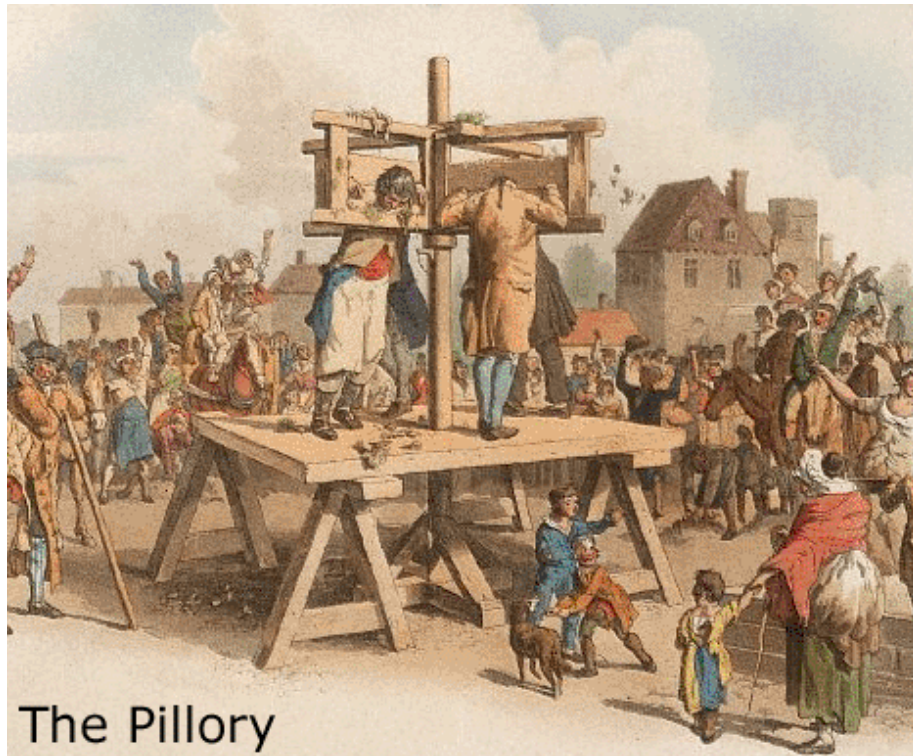

Ζεύγος άμαρτωλών

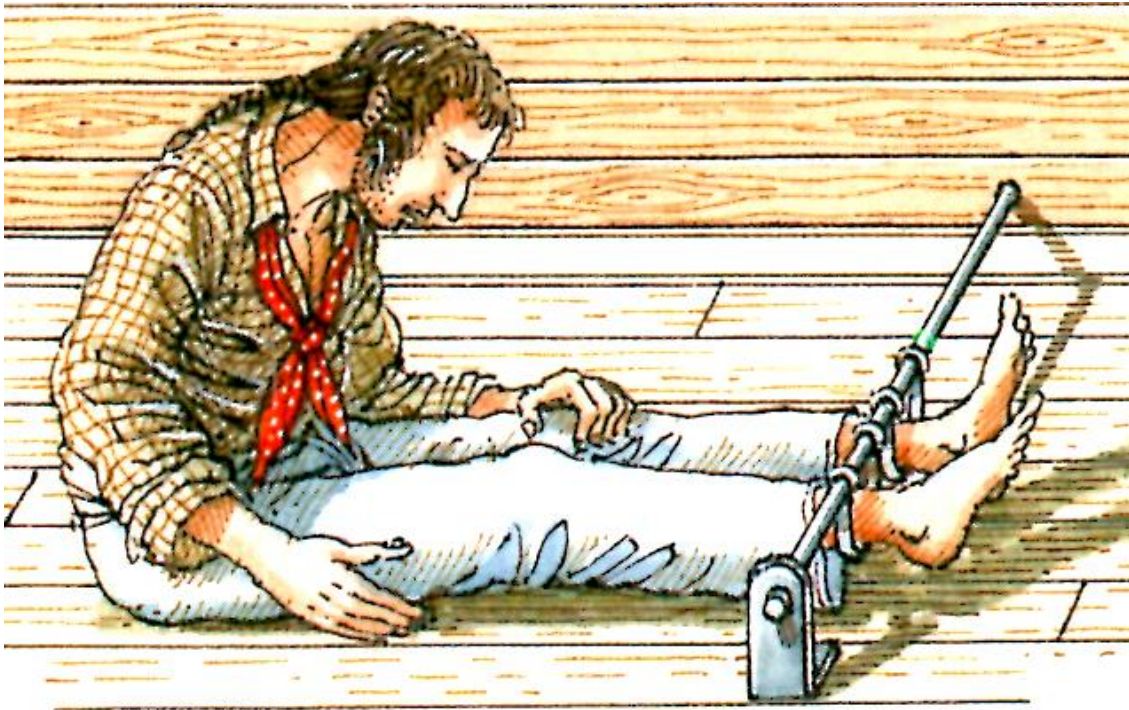
Κύφων μετά σκοποβολής

4. Κύφων και περιαγωγή - δύο σε ένα

The Pillory

5. Ποδοκάκη σε κατάστρωμα πλοίου (B1)

6. Φαλαγγα - Δαρμος των ποδων στη φάλαγγα

7. Κλοιός

8. Σαρακηνος σε προχειρο ratibulum

Από το φιλμ EL CID

9. Μεσαιωνικος κύφων

Παρατηρήστε την κοροϊδευτική χειρονομία του παιδιου που συνηθίζεται και σήμερα.

10. Κινεζες

11.

Τρεις Κινέζες κατηγορούμενες για μαγεία, το 1922.

Αναφορές

μηδενός ἤπτων εἶναι ἐν Λακεδαίμονι. ἐκ τούτου μέντοι ἤδη δεδεμένος καὶ τῷ χεῖρε καὶ τὸν τράχηλον ἐν **κλοιῷ** μαστιγούμενος καὶ κεντούμενος αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατὰ τὴν πόλιν **περιήγοντο**. καὶ οὗτοι μὲν

Eupolis Comic., *Fragments (Kock)*. {0461.001} [close](#)

εἴτ' ἐπὶ δεῖπνον ἐρχόμεσθ' ἄλλυδις ἄλλος ἡμῶν
μαῖζαν ἐπ' ἀλλόφυλον, οὐ̃ δεῖ χαρίεντα πολλὰ
τὸν κόλακ' εὐθέως λέγειν, ἢ ἴκφερεται θύραζε.
οἶδα δ' Ἀκέστορ' αὐτὸ τὸν στιγματίαν παθόντα·
σκῶμμα γὰρ εἶπ' ἀσελγές, εἴτ' αὐτὸν ὁ παῖς θύραζε (15)
ἔξαγαγῶν ἔχοντα κλιῖον παρέδωκεν Οἰνεῖ.

Κυφῶν - Ορισμός του Αμβροσίου Μπηρς

Κύφον^[35] ουσ. Μηχανική κατασκευή κοινωνικής ανάδειξης. Πρόκειται για τον πρόγονο των σύγχρονων εφημερίδων. Τον χειρίζονται άτομα με αυστηρές αρχές και άμεπτο βίο.

Το φιλοθέαμον κοινόν και τα δικαιώματα αυτού

Οι θεατές (στη Δύση) συμμετέχουν στην τελετουργία. Παίζουν τόν ρόλο των μαρτύρων, ἐπιδοκιμάζουν, ἐπικυρώνουν. Παίρνουν μέρος στή διαπόμπευση και τόν δημόσιο βασανισμό τών κρατουμένων, δπως στό Βυζάντιο. Φράγκικο Θέσπισμα του 1347 προβλέπει διτι οἱ διαβάτες μποροῖυν νά πετοῦν λάσπη καί ἀκαθαρσίες στό πρόσωπο των βλάσφημων πού εχουν ἐκτεθεῖ σέ κοινή θεά δεμένοι στόν στηλιτευτικό στύλο (κύφωναπ). Μποροῦν νά ἐκτοξευουν ἐναντίον του βόρβορο ἀλλά ὄχι ἀντικείμενα πού θα μπορούσαν να πληγώσουν τόν κρατούμενο. 'Οχι ἀπό ἀνθρωπισμό ἢ γιά προστασία. Στή Δύση ἢ συμμετοχή τοῖ5 λαοῦ στήν τιμωρία καί τόν διασυρμό εἶναι περιορισμένη, ἐλέγχεται ἀπό την Εξουσία πού καθοοίζει ἐπακριβως τά ὀριά της.

Υπήρχαν ὄργανα βασανισμού ὅπως οἱ "πέδες" και ἡ "ποδάκη" που ἐβάζαν τα πόδια των "κακῶν" δούλων. Τό "ξύλο" εἶχε πέντε οπές Οπου προσαρμόζοντο τα χέρια, τα πόδια και το κεφάλι τοῦ δούλου (Τουτονί δήσαι σ' ἐκέλευεν πεντεσυρίγγω ξύλω) Αριστοφάνης. Ἰππής 1049. Υπήρχαν και ἄλλα ὄργανα βασανισμῶν (Λουκιανός. Τοζόται 29 καί "Αριστοφάνης. Πλοῦτος) Γρηγόρης Ζῶρζος -Ancient and Modern Slavery: Information from Books Papyruses Signs Tablettes

Βιβλιογραφία

154 ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ - ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ

B1

Crime and Punishment on a Galleon: The Shackles of the Nuestra Señora de Atocha

By Corey Malcom

Reprinted from The Navigator: Newsletter of the Mel Fisher Maritime Heritage Society, Vol.22 No 1, January/February 2006

Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis